

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ÖZET : Asker kişinin askeri mahalde işlediği suçta ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

ESAS NO : 1983/115
KARAR NO : 1983/656

K A R A R

Davacı : K.H.
Sanık : Erol Girgin

O L A Y : Sanık hakkında işkence sonucu ölüme neden olmak suçundan dolayı İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 19-4-1982 günlü, 1982/188 sayılı emirleri ile soruşturma açtırılması üzerine, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca gerekli soruşturma yapılmış ve 4-8-1982 günlü iddianamede " 27-8-1981 günü Kırkağaç İnzibat Asayiş Takım Komutanlığı'nı yapan J.Astsb.Başçavuşun, kavun hırsızlığı suçlaması ile Kırkağaç Çiftçi Malları Koruma Başkanlığında tutulan bir kişinin durumunun kendisine iletilmesi üzerine bu kişiyi Asayiş Takım Komutanlığına getirttiği, beyanının alınarak imza ettirildiği, bu beyanı arasında silâh ihbarının da yer aldığı, bu konuda yaptığı sorgulamada tutarsız beyanlar karşısında bu kişinin akli dengesinin yerinde olmadığı kanaatine vardığı, sonuç olarak anılan kişiyi hırsızlık iddiasının araştırılması için İlçe Jandarma Komutanlığına teslim ettiği, daha sonra Kırkağaç Jandarma Karakolundan serbest bırakılan hırsızlık zanlısının rahatsızlanarak hastahaneye kaldırıldığı, tedavi ve ameliyata rağmen öldüğü, maktülün dövüldüğü ve kendisine zor kullanıldığına dair cevette iz ve emareler bulunduğu, belirtilerek " görevli J.Astsb.Başçavuş olan sanığın Kırkağaç İnzibat Asayiş Takım Komutanı ikin ve sıkıyönetim görevlisi olarak çalıştığı dönemde işkence sonucu bir kişinin ölümüne neden olduğu" ileri sürülerek TCK.nun 243/2.ve 1402 sayılı yasa'nın 17. ve Askeri Ceza Kanununun 30.maddesine göre cezalandırılması istemiyle Sıkıyönetim Askeri Mahkemesine kamu davası açılmıştır.

İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi: 15-10-1982 gününde, 1982/306-236 sayı ile; sanık olay tarihinde sıkıyönetim görevlisi ise de, soruşturma konusu bostan hırsızlığı ve tabanca ihbarının soruşturmasının bizzat sanığın sıkıyönetim görevinin ifası niteliğinde görülmediği, bu soruşturmanın Jandarmaca yapılması gerektiği kanısına varıldığı, 1402 sayılı yasa'nın 14/son.maddesindeki koşulların gerçekleşmediği, davanın sıkıyönetim askeri mahkemesi görevi dışında kaldığı, sanığın asker kişi olduğu, suçun, askeri mahalde işlendiği ve davada 359 sayılı yasa'nın 9.maddesine göre askeri mahkemenin görevli bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş ve dosyanın yetkili İzmir Hava Eğitim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmesini kararlaştırmıştır.

İzmir Hava Eğitim Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 20-1-1983 gününde, 1983/67-12 sayı ile; 1076 sayılı yasa'nın 17.maddesinde yazılı koşulların gerçekleşmediği, mülki ve adli bir vazifenin ifası sırasında atılı suçu işlediği iddia olunan J.Astsb.olan sanığın yargılama görevinin Adli Yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

.../....

Akhisar Ağır Ceza Mahkemesi: 22-3-1983 gününde,1983/46-103 sayı ile; sanığın adli ve idari görev yapmak üzere görevlendirilen bir Astsubay olmayıp, eğitim ve öğretim kurumu olan 6.J.Er.Eğt.Alayında eğitimle görevlendirildiği, bu görevde iken Kırkağaç'ta kurulu ve tali bölge sıkıyönetim komutanlığı emrinde asayiş tim komutanı olarak görevli bulunduğu, normal jandarma görevi (Adli, İdari) yapmadığı, Adli görevi olmayan, asker kişi bulunan sanığın, askeri mahalde atılı suçu işlediği iddia olduğuna göre, davaya bakmanın askeri mahkemeye ait bulunduğu, 1402 sayılı yasa'nın 14.maddesine göre de bu mahkemenin sıkıyönetim askeri mahkemesi olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece; Adli ve Askeri Yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle, 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Osman Kayacan, Ergun Argon ve Yavuz T.Özgen'in katılmaları ile yaptığı, 28-11-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M.İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Dummuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Özün incelenmesine geçmeden önce, olumsuz görev uyumsuzluğunun hangi görevsizlik kararları nedeniyle doğduğu belirlemelidir.

Ortada üç görevsizlik kararı mevcut olup, bunlardan İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi görevsizlik kararı; davanın yine Askeri Yargı düzenine dahil İzmir Hava Eğitim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevine girdiğinden bahisle, mahkemelerinin görevsizliğine ilişkindir.

Bu itibarla; anılan görevsizlik kararının 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen görev uyumsuzluğuna mesnet olması düşünülemez.

Öte yandan; İzmir Hava Eğitim Komutanlığı Askeri Mahkemesi görevsizlik kararı davanın Adli Yargı yerinde, Akhisar Ağır Ceza Mahkemesi görevsizlik kararı ise, davanın Askeri Yargı yerinde görülmesine ve mahkemelerinin görevsizliğine ilişkindir.

O halde; Adli ve Askeri Yargı yerlerine ait bu görevsizlik kararları nedeniyle ve bu kararlar arasında 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğduğunun kabulü ve görev uyumsuzluğunun bu kararlar muvacehesinde çözümü gerekir.

Esasa gelince; görevli yargı yerinin belirlenmesinde sanığın sıfatının ve suçun işlendiği mahallin gözönünde bulundurulması gerekmektedir.

Dosyadaki belgelerin incelenmesinden; sanığın, Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununun 10.maddesi A.bendinde gösterildiği şekilde Jandarma Astsb. Başçvş. olarak muvazzaf asker olup, bu kanunun uygulamasında asker kişi sayıldığı açıktır. Öte yandan suçun, Kırkağaç'ta kurulu tali bölge sıkıyönetim komutanlığı asayiş takım komutanlığının görev yaptığı yerde işlendiği anlaşılmaktadır. Bu yerin ise; 211 sa-

yılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 50.maddesinde öngörülen askeri mahallerden olduğu kuşkusuzdur.

353 sayılı yasa'nın; Askeri Mahkemelerin görevlerine ilişkin 9.maddesi; "Askeri Mahkemeler Kanunlarında aksi yazılı olmadıkça, asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların askeri kişiler aleyhine veya askeri mahallerde, yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler." hükmünü taşımaktadır.

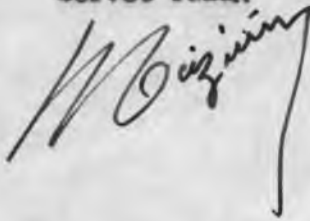
Yukarıda belirlendiği şekilde; sanığın askeri kişi olmasına ve suçun askeri mahalde işlenmesine göre; 353 sayılı yasa'nın 9.maddesinde yazılı koşullar gerçekleşmiş olmakla, sanığa atılı suça ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, Hava Eğitim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

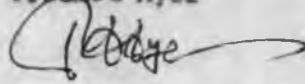
Bu görüşe Y.İsmet Ayer ve Yavuz T.Özgen katılmamışlardır.

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle İzmir Hava Eğitim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 20-1-1983 günlü, 1983/67-12 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, Üye Y.İsmet Ayer ve Yavuz T.Özgen'in karşı oylarıyla ve oyçokluğuyla, 28-11-1983 gününde kesin olarak karar verildi.

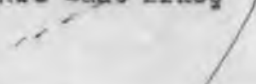
Başkan
Servet Tüzün



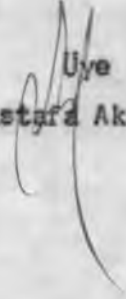
Üye
Y.İsmet Ayer



Üye
Ali Suat Erkoç



Üye
Mustafa Aksoy



Üye
Osman Kayacan



Üye
Ergun Argon



Üye
Yavuz T.Özgen



T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1983/115

Karar No : 1983/656

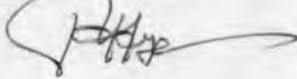
KARŞI OY YAZISI

Sanık Sıkıyönetim hizmeti yapmakta olduğuna göre, görevi ~~sağ~~inde suçun askeri mahalde asker kişi tarafından işlenmesi değil, adi hırsızlık suçundan mağduru görev hududunu aşarak gözetim altına alması tayin etmelidir. Sanık görevine ~~girmediği~~ halde mağduru gözetim altına almış ve belirtilen suçu işlemiş olduğuna göre, 1402 sayılı Kanu'nun 2/2. maddesi gereğince ^{dava} ~~görev~~ Adli Yargı yerinde görülmelidir.

Bu nedenle çoğunluk görüşüne muhalifis.


Üye

Y. İsmet Ayer



Üye

Yavuz T. Çayır



G/T

27.12